

Sygn. akt I A Cz 379/13

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2013 r

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący : Sędzia S.A. Józef Wąsik

Sędzia S.A. Hanna Nowicka de Poraj

Sędzia S.O. Regina Kurek (delegowana)

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2013 r w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa S. G.

przeciwko M. K., I. P., G. P., A. G., M. W. i T. G.

o ustalenie nieważności umowy

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 10 grudnia 2012r, sygn. akt I C3314/13

p o s t a n a w i a :

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 379/13

UZASADNIENIE

postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 14 marca 2013 roku

Pismem z dnia 23 listopada 2012 roku S. G. cofnął pozew złożony w sprawie oraz zrzekł się roszczenia w związku ze zmianą okoliczności faktycznych, a to wydaniem postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po W. G.. Podał, że w sprawie o dział spadku o sygn. I Ns 600/12 będzie domagał się ustalenia nieważności aktu notarialnego z dnia 21 grudnia 2010 roku – darowizny udzielonej na rzecz pozwanej, a więc w tej sytuacji interes powoda będzie nadal korzystał z ochrony.

Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2012 roku Sąd Okręgowy w Kielcach w sprawie I C 3314/13 z powództwa S. G. przeciwko M. K., I. P., G. P., A. G., M. W. i T. G. umorzył postępowanie w sprawie i zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz adwokat S. H. kwotę 4428 zł za pomoc prawną udzieloną z urzędu.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że powód cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia, a zatem postępowanie uległo umorzeniu na podstawie art. 355 k.p.c. i art. 203 § 1 k.p.c. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej, świadczonej na rzecz powoda z urzędu orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy – Prawo o adwokaturze oraz § 15, 16 i 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Zażalenie na to postanowienie złożył powód, zaskarżając je w całości. Równocześnie z zażaleniem cofnął oświadczenie złożone w imieniu powoda w przedmiocie zrzeczenia się roszczenia. Wobec powyższego wniósł o zmianę postanowienia i umorzenie postępowania z uwagi na cofnięcie pozwu, ale bez zrzeczenia się roszczenia oraz o nieobciążanie powoda kosztami postępowania oraz kosztami, które poniosła strona pozwana.

W uzasadnieniu wskazał na orzecznictwo SN, które dopuszcza cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się roszczenia (orzeczenie o sygn. akt I PKN 40/99), a w wyrokach o sygn. akt I PK 142/08 i II CK 442/02 SN wskazał, że w art. 203 § 1 k.p.c. chodzi jedynie o zrzeczenie się przez powoda w aspekcie procesowym. Nadto czynność ta jest dopuszczalna do czasu, gdy postępowanie nie zostało prawomocnie umorzone. Jako uzasadnienie cofnięcia roszczenia wskazał fakt, że w sprawie o dział spadku zgłosił żądanie stwierdzenia nieważności aktu notarialnego, z czego wynika, że nie zrezygnował całkiem z roszczenia o stwierdzenie nieważności aktu notarialnego. Nadto w sprawie o dział spadku ma podstawę takiego żądania, czego nie ma już w sprawie niniejszej ze względu na śmierć żony W. G..

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne i jako takie podlegało oddaleniu.

W niniejszej sprawie zażalenie powoda podlegało rozpoznaniu w aspekcie sądowej kontroli odwołania przez stronę czynności procesowych wraz z materialno prawnym oświadczeniem. Powód bowiem przed uprawomocnieniem się postanowienia o umorzeniu postępowania odwołał swoje oświadczenie o cofnięciu pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia.

Rozpoznanie zażalenia wymagało rozważenia sprawy w dwóch aspektach: prawidłowości postępowania Sądu pierwszej instancji w zakresie stosowania art. 203 § 4 i ewentualnych wad oświadczenia o cofnięciu pozwu.

Przepis art. 203 § 4 k.p.c. stanowi, że sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że czynność ta jest sprzeczna z prawem lub z zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.

Procedowanie Sądu Okręgowego było właściwe – zostało złożone oświadczenie o cofnięciu pozwu wraz ze zrzeczeniem się roszczenia w piśmie pełnomocnika z urzędu strony powodowej, a następnie zostało ono potwierdzone w piśmie powoda. Zatem sąd, uznając że nie ma przeszkód do skutecznego cofnięcia pozwu umorzył postępowanie.

Z kolei należy zwrócić uwagę, że powód w gruncie rzeczy nie żąda zmiany samego wyrzeczenia, gdyż nadal podtrzymuje cofnięcie pozwu i domaga się umorzenia postępowania, tyle, że przy przyjęciu, iż następuje to bez zrzeczenia się roszczenia. Takie żądanie nie może być uwzględnione ze względów procesowych, choć należy je uznać za dopuszczalne, gdyż wykracza poza samo zakwestionowanie treści uzasadnienia.

Nadto w sprawie niniejszej powód nie powołał się na jakąkolwiek wadę swojego oświadczenia woli o zrzeczeniu się roszczenia. Jest możliwe, aby uchylenie się od skutków prawnych zrzeczenia się roszczenia nastąpiło przed prawomocnym zakończeniem dotychczasowego postępowania. Wtedy, jeszcze w tym postępowaniu należy wyjaśnić kwestię skuteczności bądź bezskuteczności tego oświadczenia. Jeżeli więc strona w zażaleniu na postanowienie umarzające postępowanie na skutek cofnięcia pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia powołała się na materialnoprawne wady oświadczenia woli, to kwestia ta wymaga zbadania w dotychczasowym procesie przez sąd rozpoznający zażalenie albo też - w razie konieczności prowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego - przez sąd pierwszej instancji po uchyleniu postanowienia umarzającego postępowanie. Jednakże w tym postępowaniu taka sytuacja nie ma miejsca, gdyż S. G. w ogóle nie powołał się na jakąkolwiek wadę swego oświadczenia i nie podał przyczyn, dla których tak chce postąpić. Zatem kwestia skuteczności uchylenia się od skutków zrzeczenia się roszczenia pozostaje otwarta (nie przesądzona).

Z tych względów, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji w oparciu o art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.